

KRONIEK.

CRAFTY-ARTS.

Ewing Paul Brady; D.D.S.
Dental Metallurgy, 330 pag. 62 ill.
Lea & Febiger. New-York
1917 (f 6.90).

Koenig, de bewerker van den in 1909 verschenen zesden druk van Essigs Dental Metallurgy, vertelt in de voorrede van zijn werk, dat »no effort has been spared to make it represent the latest and best knowledge with scientific accuracy, directness and simplicity.«

Dit nu zou men zachtkens overdreven kunnen noemen. In 1909 was Koenig reeds minstens vijf en twintig jaren »the latest and best knowledge« ten achter in het vak, waarover hij schreef. Over de rest van zijn eigenlof zwijg ik, omdat de juistheid daarvan ook hoogst twijfelachtig is en thans niet Koenig maar Brady om eene beoordeeling vraagt.

De heer Brady is D.D.S. en bovendien professor of chemistry, physics, metallurgy, materia medica, therapeutics and special pathology; een man dus van een haast huiveringwekkende veelzijdigheid.

Mocht metallurgie echter zijn particuliere »hobby« zijn, dan is niet in te zien, waarom hij hiervan niet het een en ander zou kunnen weten. We hoopten dus een boek te vinden, waarin ook de resultaten der studie van metallurgie na Matthiesen waren verwerkt. Het kennen der voor hem vreemd-talige litteratuur, was voor Brady overbodig.

In de internationale metallografische periodieken nemen de Amerikaansche en Engelsche schrijvers een voorname plaats in. Het belangrijkste uit het oeuvre der Franschen

en Duitschers behoeft niet in het oorspronkelijk te worden geraadpleegd. De bronnen waren dus voor hem zonder moeite te bereiken. Och, naar de bronnen behoefde hij zelfs niet te gaan. De vloed van »the latest and best knowledge« over metallurgie wast elk jaar, zoodat het gevaar van verdrinken voor iederen metallurg grooter schijnt dan dat van verdorsten. Natuurlijk is b.v. een theoloog veilig voor deze inundatie, and so is Mr. Brady!

Martens en Osmond en Sorby, Tammann en Chatelier en Rosenhain, hij heeft er nooit van gehoord. Wát eigenlijk een legering is, hij weet het niet; tenminste hij zegt het niet en waar hij het probeert te zeggen (pag. 64) is zijne definitie er glad naast.

Hij vertelt, dat twee metalen mengbaar of niet mengbaar kunnen zijn of dat zij chemische verbindingen kunnen vormen; maar over de uiterst belangrijke gevolgen van deze verhoudingsmogelijkheden zwijgt hij als een German nooit zweeg.

Als vierde denkbare relatie noemt hij de »eutectics«, maar het ontgaat hem klaarblijkelijk, dat deze in de klasse der in vasten toestand niet mengbare componenten thuis hooren en natuurlijk geeft hij weer een definitie, die kant noch wal raakt.

Bij »hardness and fusibility«, debiteert hij de enormiteit, dat het smeltpunt van een legering altijd lager ligt dan dat van de minst smeltbare component. Hét essentiele van physico-chemisch standpunt, waarop je dan toch een professor (o.a.) of physics and chemistry kon verwachten, dat een legering smelt gedurende een temperatuur-interval, vermeldt hij niet.

Over de relatie tusschen hardheid en smeltpuntreeksen wordt niet gesproken; dat »chemical compounds« als regel technisch onbruikbaar zijn, dat »quenching« and »tempering« processen zijn, die op een kunstmatig onvolkomen evenwicht berusten, wordt zorgvuldig verzwegen.

Kortom, Brady geeft ons niets van al de rijkdommen,

die in de laatste tientallen van jaren door noeste werkers zijn bijeen gebracht.

Is Brady dan zoo gierig?

Hij is erger, hij is een dief! En een gemeene dief ook, want hij steelt van een arm man als Essig.

Dit vond ik bij Essig:

A metal may be defined as an elementary substance, usually solid at ordinary temperatures, (als noot: mercury is an exception, being fluid at the ordinary temperatures. It freezes at $-39,44^{\circ}$ C.), insoluble in water, fusible by heat, and possessing a peculiar lustre, commonly spoken of as a »metallic lustre« – an expression sometimes used in describing the appearance of substances, which present a similar condition of surface. To these qualities must be added those of conducting heat and electricity, which the metals possess to the greatest extent and the power of the metals of replacing hydrogen in chemical reactions;....

Pag. 27.

Lustre. This characteristic of the metals is probably the result of perfect opacity, by which the rays of light are reflected from the surface.

Pag. 27.

Odor and taste are possessed by some few of the metals. The greater number, however are destitute of these qualities. Iron, copper and zinc, when heated, evolve peculiar odors,....

en dit bij Brady:

A metal may be defined as an elementary substance, usually solid at ordinary temperatures (except mercury, a solid below $-39,44^{\circ}$ C.) crystalline in nature, insoluble in water, fusible by heat, and possessing a peculiar lustre, commonly spoken of as »metallic lustre.« To these qualities must be added those of conducting heat and electricity which the metals possess to the greatest extent, and the power of the metals, with a few exceptions, of replacing the hydrogen of an acid. They form basic oxides with oxygen and finally give of positive ions in solutions....

Pag. 30.

Metallic luster. All metals possess this property, and their opacity in all probability causes the reflection of the light rays from their surfaces, the effects of which is to produce a luster.

Pag. 44.

Odor and taste. Odor and taste are possessed by a few of the metals. Iron, copper and zinc, when heated, evolve peculiar odors.

Pag. 78.

Crucibles. — The term »cru- cible« is applied to a chemist's melting pot (figs. 30 and 31), made of earthen ware or other material, and so called from the superstitious habit of the alchemists of marking such vessels with the cross.

Pag. 88.

Letter voor letter identiek met Essig.

Het overschrijven begint me te vervelen, maar Brady verveelt het nog lang niet. Alinea na alinea en bladzij na bladzij copieert hij van Essig. In andere hoofdstukken gaat hij hiermede trouw door. De illustraties zijn gelijk, de indeeling is in gelijke hoofdstukken en dikwijls is de nonsens gelijk.

Is dit een psychologisch raadsel? Is Brady gek? Of is hij heusch een dief? Of beide? Of heeft Essig de boel ook gestolen? In het Groote Land is veel mogelijk; de Hollandsche kettinghandel is hierbij kinderspel.

Ik verklaar mij incompetent tot het stellen van een diagnose of het nemen van een requisitoir.

Verbaasd staar ik weer naar het corpus delicti op m'n schrijftafel, dat gelukkig met een groen bandje prijkt; gelukkig, want Essig heeft een blauw omslag en zoo ken ik ze tenminste nog uit elkaar.

En dan peins ik weer over die Brady. Dat hij in de metallurgie geen middel van bestaan kan vinden is me duidelijk; hij weet er niets van. Als het hem nu met de physics en de chemistry en de materia medica en de therapeutics en de special pathology ook eens is tegen gelopen?

Is het dan wonder, dat hij ten slotte zich zijn manual training herinnerde en nu debuteert als pick-pocket-professor?

Arme Brady.